

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1970-1971.

9 JULI 1971

WETSONTWERP

tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE SOCIALE VOORZORG (1)
UITGEBRACHT

DOOR MEVR. VERLACKT-GEVAERT.

DAMES EN HEREN,

Dit wetsontwerp beoogt gezinsbijslag toe te kennen voor kinderen die niet kunnen genieten van bijslagen volgens een reeds bestaande kinderbijslagstelsel.

Het gaat voornamelijk om kinderen wier ouders noch zelfstandig noch loontrekkende arbeider zijn en die om een of andere reden geen aanspraak kunnen maken op kinderbijslag. Men denke bijvoorbeeld aan kinderen van niet gehuwde moeders, aan moeders die door hun echtgenoot verlaten werden, en in het geval deze laatste spoorloos verdwenen is, enz. Voor deze kinderen zullen voortaan gezinsbijslagen op last van de Staat worden uitgekeerd. Zoals dit meestal het geval is wanneer louter op staatskosten sociale voordelen worden voorzien zullen de inkomsten van de begunstigden het recht op gezinsbijslag beïnvloeden.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Posson.

A. — Leden : de heren De Mey, Dhoore, Ducobu, Posson, Schyns, Van Herreweghe, Verhenne, Mevr. Verlackt-Gevaert. — de heren Brouhon, Castel, Claes (W.), Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Demets, Nyffels, Vandenhove. — de heren Borsu, Defraigne, D'haeseleer, Niemegeers, Vreven. — de heren Anciaux, Babylon. — de heer Moreau.

B. — Plaatsvervangers : de heren Peeters, Remacle, Van Raemdonck, Van Rompaey. — de heren Christiaenssens, Hicquet, Rasquin (M.), Vernimmen. — de heren Gillet, Lerouge, Sprockeels. — de heer Decommer. — de heer Rouelle.

Zie :

1051 (1970-1971) :

— N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1970-1971.

9 JUILLET 1971

PROJET DE LOI

instituant des prestations familiales garanties.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1)
PAR

Mme VERLACKT-GEVAERT.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent projet de loi a pour objet l'octroi de prestations familiales en faveur des enfants qui ne peuvent bénéficier d'allocations en vertu d'un des régimes d'allocations familiales existants.

Il s'agit principalement d'enfants dont les parents ne sont, ni des travailleurs indépendants, ni des travailleurs salariés et qui, pour l'une ou l'autre raison, ne peuvent prétendre à des allocations familiales. Il suffit de penser, par exemple, aux enfants des mères célibataires, des mères qui ont été abandonnées par leur époux et au cas où ce dernier a disparu sans laisser aucune trace, etc. Dorénavant, des prestations familiales à charge de l'Etat seront versées à ces enfants. Comme c'est le plus souvent le cas lorsque des avantages sociaux sont accordés purement et simplement au frais de l'Etat, les revenus des bénéficiaires auront une incidence sur le droit aux prestations familiales.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Posson.

A. — Membres : MM. De Mey, Dhoore, Ducobu, Posson, Schyns, Van Herreweghe, Verhenne, Mme Verlackt-Gevaert. — MM. Brouhon, Castel, Claes (W.), Mme Copée-Gerbinet, MM. Demets, Nyffels, Vandenhove. — MM. Borsu, Defraigne, D'haeseleer, Niemegeers, Vreven. — MM. Anciaux, Babylon. — M. Moreau.

B. — Suppléants : MM. Peeters, Remacle, Van Raemdonck, Van Rompaey. — MM. Christiaenssens, Hicquet, Rasquin (M.), Vernimmen. — MM. Gillet, Lerouge, Sprockeels. — M. Decommer. — M. Rouelle.

Voir :

1051 (1970-1971) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

De Koning zal volgens artikel 4 van het ontwerp het bedrag van de bijslag bepalen; aan de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers wordt de algemene administratieve regeling van het stelsel opgedragen.

De uitgaven van dit stelsel werden geraamd op 30 miljoen.

Er zij genoteerd dat het ontwerp een residuair karakter heeft hetgeen betekent dat de er in voorziene regeling slechts toepassing zal vinden zóógen recht uit een ander gezinsbijslagstelsel voortvloeit.

Op blz. 2 van het Senaatsverslag komt een lijst voor van kinderen die voor de gezinsbijslag in aanmerking komen. Die lijst werd bij wijze van voorbeeld opgenomen.

Het volgende geval inzake het gezinsbijslagrecht van werklozen wordt door een lid aangehaald.

Bij toepassing van een van jaar tot jaar verlengde en door de Minister van Sociale Voorzorg goedgekeurde omzendbrief van het beheerscomité van de R. K. W. (C. O. n° 855 van 15 juli 1969) kan kinderbijslag uit het Reservefonds van de Rijksdienst worden toegekend o.m. aan werklozen die bij toepassing van de artikelen 134, 2° en 135 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid, bij wijze van strafmaatregel tijdelijk uitgesloten zijn van het genot van werkloosheidsuitkering.

Anderzijds verkrijgen de bij toepassing van artikel 134, 3° van voornoemd besluit om werkweigering tijdelijk van werklozensteun uitgesloten werklozen geen kinderbijslag.

Zal nu die laatste categorie van werklozen volgens het nieuw stelsel gezinsbijslag kunnen ontvangen. Zoja dan stelt zich de vraag waarom in het eerste geval van uitsluiting gezinsbijslag naar hetgeen voor de loontrekkenden geldt zal worden uitgekeerd en in het laatste geval naat hetgeen in het ontwerp is voorzien, namelijk maar het bedrag dat voor de zelfstandigen geldt is vastgesteld, en dan nog slechts na een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de werkloze.

De Minister antwoordt dat er geen redenen aanwezig zijn nu bedoelde circulaire in te trekken en, naar zijn oordeel, zal het ontwerp het behoud van het recht op gezinsbijslag op grond van reeds vermeld rondschrĳven van het beheerscomité van de R. K. W. niet beïnvloeden.

Bij artikel 1 wordt bepaald dat enkel ten behoeve van het kind dat uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste is van een « natuurlijke persoon » gezinsbijslag zal worden toegekend. Artikel 10 sluit de ten laste van een openbare overheid geplaatste kinderen uit.

De vraag werd gesteld of voor de in privéinstellingen verblijvende kinderen, die er niet door een openbare overheid werden geplaatst, gezinsbijslag zal kunnen worden bekomen.

Men denke aan instellingen waar ongehuwde moeders verblijven, die er wel eens kind achterlaten. Ook werd het Cardijninstituut vermeld, waar een 25-tal verlaten kinderen verblijven.

Die instellingen zouden met « natuurlijke personen » kunnen worden gelijkgesteld, maar dan stelt zich de vraag of een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de instelling of van de voogd het recht niet in het gedrang zal brengen.

De Minister is er van bewust dat er in dat geval een probleem is.

Hij nodigt de commissieleden uit de voorgestelde tekst goed te keuren; hij zal echter zijn diensten gelasten een onderzoek ter plaatse in te stellen, teneinde de juiste toestand te kennen van de aldaar verblijvende kinderen.

Betreffende artikel 2, 1° gaf de Minister te kennen dat voor Belgische in het buitenland studerende kinderen in

En vertu de l'article 4 du projet, le Roi fixera le montant des prestations; l'organisation administrative générale du régime est confiée à l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés.

Les dépenses afférentes à ce régime ont été évaluées à 30 millions.

Il convient de noter que le projet à un caractère résiduaire, ce qui signifie que le régime qui y est prévu ne sera d'application que si aucun droit ne découle d'un autre régime de prestations familiales.

Une liste des enfants qui entrent en ligne de compte pour ces prestations figure à la page 2 du rapport du Sénat. Cette liste a été reprise à titre d'exemple.

Le cas suivant, relatif au droit des chômeurs aux prestations familiales, a été cité par un membre.

En application d'une circulaire du comité de gestion de l'O. N. A. F. T. S. (C. O. n° 855 du 15 juillet 1969), approuvée par le Ministre de la Prévoyance sociale et prorogée d'année en année, des allocations familiales du Fonds de réserve de l'Office national peuvent être octroyées, notamment aux chômeurs qui, en application des articles 134, 2°, et 135 de l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage, ont été temporairement exclus du bénéfice de l'allocation de chômage par mesure de sanction.

Au contraire, les chômeurs temporairement exclus, pour refus de travail, du bénéfice de l'allocation de chômage en application de l'article 134, 3°, de l'arrêté précité ne perçoivent pas d'allocations familiales.

Cette dernière catégorie de chômeurs pourra-t-elle dorénavant, selon le nouveau régime, percevoir des prestations familiales? Dans l'affirmative, il est permis de se demander pourquoi, dans le premier cas d'exclusion, des allocations familiales analogues à celles qui sont applicables pour les travailleurs salariés seront octroyées, alors que dans le second cas elles le seront selon ce qui est prévu au projet, à savoir uniquement le montant prévu pour les travailleurs indépendants, et encore, après une enquête sur les ressources du chômeur.

Le Ministre a répondu qu'il n'y a pas de raisons de retirer la circulaire précitée et qu'à son avis le projet n'influera pas sur le maintien du droit aux prestations familiales sur la base de la circulaire précitée du comité de gestion de l'O. N. A. F. T. S.

L'article premier dispose que les prestations familiales ne seront accordées qu'en faveur de l'enfant qui est, exclusivement ou principalement, à la charge d'une « personne physique ». L'article 10 exclut les enfants placés à charge d'une autorité publique.

Il a été demandé si des prestations familiales pourront être obtenues pour des enfants séjournant dans des établissements privés dans lesquels ils n'ont pas été placés par l'autorité publique.

Il suffit de songer aux établissements où sont recueillies les filles-mères qui, parfois, y laissent leur enfant. L'Institut Cardijn, où résident quelque 25 enfants abandonnés, a également été mentionné.

Ces établissements pourraient être assimilés à des « personnes physiques », mais alors se pose la question de savoir si une enquête sur les ressources de l'établissement ou du tuteur ne pourrait mettre en cause le droit à ces prestations familiales.

Le Ministre est conscient du problème qui se pose en l'occurrence.

Il a demandé aux membres d'adopter le texte proposé; il chargera cependant ses services de procéder à une enquête sur place en vue de connaître la situation exacte des enfants qui y séjournent.

En ce qui concerne l'article 2, 1°, le Ministre a déclaré que, dans des cas dignes d'être pris en considération, les

behartenswaardige gevallen wel gezinsbijslag volgens het nieuw stelsel zou kunnen worden uitgekeerd, volgens de in datzelfde lid voorziene procedure en een onderzoek omtrent de bestaansmiddelen.

Bespreking der artikelen.

Bij artikelen 1 en 2 werd de vraag gesteld of de woorden « toegekend ten behoeve van het kind » en « genieten gezinsbijslag de kinderen... » wel stroken met de terminologie die inzake gezinsbijslag gebruikelijk is. De Minister antwoordt dat de gebruikte terminologie deze is die inzake kinderbijslag voor werknemers gangbaar is.

Artikel 2 lokt de volgende vragen uit :

1° Zullen personen die in de grensstreek van ons land wonen en wier kinderen over de grens in het buitenland onder leerkontraat zijn, voor die kinderen gezinsbijslag ontvangen ?

2° Zullen in het buitenland werkende belgische grensarbeiders gezinsbijslag kunnen bekomen wanneer zij volgens de wetgeving van het land van arbeid daar geen recht op hebben ?

De Minister verwijst naar de terzake geldende internationale akkoorden, waaraan dit ontwerp geen enkele wijziging brengt.

De Commissie is de mening toegedaan dat het bedrag van de gezinsbijslag dat door de Koning bij toepassing van artikel 4 zal worden bepaald, billijkheidshalve niet hoger zou mogen liggen dan de gezinsbijslag die aan zelfstandigen wordt toegekend.

Dit standpunt is gesteund op de overweging dat de Staat kosteloos niet meer mag toekennen dan hetgeen aan sociale bijdrage betalende personen toekomt.

Bij artikel 7 preciseerde de Minister dat de administratie aan de R. K. W. wordt toevertrouwd.

De Minister kan volgens artikel 9 afzien van de terugvordering van de niet-verschuldigde gezinsbijslag. Een dergelijke bepaling komt meer voor in sociale wetten, o.m. inzake het gewaarborgd inkomen en uitkeringen aan mindervaliden.

De Minister maakt enkel van dit recht gebruik zo de betrokkene te goeder trouw onrechtmatige bijslagen ontving.

M. b. tot artikel 10 werd medegedeeld dat de C. O. O. 's dikwijls tegen betaling kinderen bij particulieren plaatsen. Voor dergelijke kinderen zal geen gezinsbijslag worden uitgekeerd.

De discussie in verband met het recht op gezinsbijslag voor instellingen die louter met particuliere middelen verlaten kinderen opvoeden, werd bij de algemene bespreking opgenomen.

* * *

Alle artikelen alsmede het gehele ontwerp werden eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

M. VERLACKT-GEVAERT.

De Voorzitter,

J. POSSON.

enfants belges poursuivant leurs études à l'étranger pourront bénéficier de prestations familiales d'après le nouveau régime, conformément à la procédure prévue par ledit alinéa et après enquête sur les ressources.

Discussion des articles.

Aux articles premier et 2, il a été demandé si les mots « accordées en faveur de l'enfant... » et « bénéficient des prestations familiales, les enfants... » correspondent bien à la terminologie d'usage en matière d'allocations familiales. Le Ministre a répondu que la terminologie employée est celle qui est en usage en matière d'allocations familiales pour travailleurs salariés.

L'article 2 a suscité les questions suivantes :

1° Les personnes qui habitent dans la région frontière de notre pays et dont les enfants sont sous contrat d'apprentissage à l'étranger, de l'autre côté de la frontière, bénéficieront-elles de prestations familiales pour ces enfants ?

2° Les travailleurs frontaliers belges qui travaillent à l'étranger pourront-ils bénéficier de prestations familiales même si, en vertu de la législation du pays où ils travaillent, ils n'y ont pas droit ?

Le Ministre s'est référé aux accords internationaux en vigueur, auxquels le présent projet n'apporte aucune modification.

La Commission est d'avis que le montant des prestations familiales qui sera fixé par le Roi en application de l'article 4, ne peut, pour des raisons d'équité, être supérieur au montant des prestations familiales accordées aux travailleurs indépendants.

Ce point de vue est fondé sur la considération selon laquelle l'Etat ne peut allouer gratuitement un montant supérieur à ce qui est octroyé aux personnes payant une cotisation sociale.

A l'article 7, le Ministre a précisé que l'administration avait été confiée à l'O. N. A. F. T. S.

Conformément à l'article 9, le Ministre peut renoncer à la récupération des prestations familiales indûment payées. Une telle disposition figure assez souvent dans des lois sociales, notamment dans celles concernant le revenu garanti et les allocations aux handicapés.

Le Ministre n'use de ce droit que lorsque c'est de bonne foi que l'intéressé a perçu des allocations indûment payées.

A propos de l'article 10, il a été rappelé que les C. A. P. placent souvent des enfants chez des particuliers moyennant paiement. Pour ces enfants, aucune prestation familiale n'est accordée.

La discussion concernant le droit à des prestations familiales en faveur des institutions éduquant des enfants abandonnés au moyen de ressources exclusivement privées a été reprise dans le cadre de la discussion générale.

* * *

Tous les articles ainsi que l'ensemble du projet ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,

M. VERLACKT-GEVAERT.

Le Président,

J. POSSON.